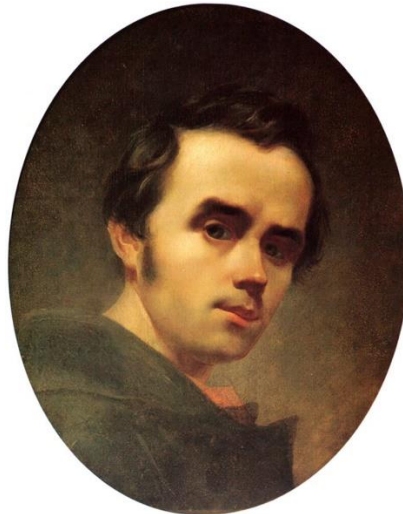

Сяргей Панізьнік: **І Ё ГАЛІНКІ ЎРАСТАЕ БЯССМЕРЦЕ,
І Ё КАРЭНЬЧЫКАХ ПАМЯЦЬ ЖЫВЕ!**

(вэб-часопіс “Культура. Нацыя”, № 33, красавік 2024, 22-26, www.sakavik.net)

Анатацыя. С.Панізьнік прадставіў свае нататкі і вершы, прысьвечаныя Украіне, з нагоды 210-годдзя з дня нараджэньня вялікага украінскага паэта і нацыянальнага дзеяча, Т.Р. Шаўчэнкі.

Спаўняецца **210 гадоў ад нараджэньня Тараса Рыгоравіча Шаўчэнкі**
(9.03.1814–10.03.1861)

Т. Шаўчэнка. Аўтапартрэт (1840)

*А дазнаўся, Кабзару: па свеце
Крона Вашага Дрэва пльве.
І ў галінкі – ўрастае Бяссмерце,
І ў карэньчыках – Памяць жыве!
“З Шаўчэнкам каля вярбы ў Львове” (1963)*

Найперш важна адзначыць творчыя дасягненні генія украінскага народа: пісьменьнік, мастак, грамадскі дзеяч, заснавальнік новай украінскай літаратуры і нацыянальнай мовы...

Як прыгонны казачок пана П. Энгельгарда, ён праз беларускія прыдзісенскія землі трапіў у Вільню, дзе знаходзіўся ў 1829-31 гадах. У 1869 годзе пазнаёміўся ў Пецярбурзе з Янам Баршчэўскім, Рамуальдам Падбярэзскім. У 1843 г. па дарозе на

Україну наведаў Віцебск, Магілёў, Гомель. Тарас Шаўчэнка супрацоўнічаў з Зягмундам Серакоўскім, Эдвардам Жалігоўскім, Янам Станкевічам... Сябраваў з Браніславам Залескім...

Варта адзначыць, што пецербургскія прыхільнікі выбавілі яго з “прыгоннага палону”, ён стаў вольным чалавекам, але некалькі разоў арыштоўваўся царскімі ўладамі і адпраўляўся на высылку. Таму здароўе Тараса Рыгравічу было няпэўным... Пражыў 47 гадоў.

На Беларусі імя паэта-пакутніка было ўшанавана. Творы Тараса Шаўчэнкі перакладалі Янка Купала, Якуб Колас, Змітрок Бядуля, Кандрат Крапіва, Пятро Глебка, Аркадзь Куляшоў, Фларыян Чарнышэвіч, Альберт Паўловіч, Алесь Гарун, Рыгор Барадулін...

У 2014 годзе выйшаў зборнік вершаў Тараса Шаўчэнкі “І мёртвым, і жывым, і ненароджаным” – у класічных перакладах на беларускую мову (Мінск. “Мастацкая літаратура”. Укладальнікі Таццяна Кабржыцкая і Вячаслаў Рагойша).

Быў і такі факт перастварэння: Янка Купала напісаў верш-прывячэнне “Памяці Т. Шаўчэнкі”, які пачынаўся такімі радкамі:

*“Ад гасцінца да гасцінца,
Ад хаты да хаты...”*

пераклаў на ўкраінскую мову Олэксій Ярэмчэнко.

Мяне шмат што звязвае з Украінай, якую я люблю і берагу.

*Я сінявокім краем ганаруся,
куды б вандроўны вецер не паслаў.
Не жыў бы ў сэрцы сум на Беларусі -
я Украіну б роднай называў.*

С.Панізьнік, 1966, Львоў

У 1967 годзе я закончыў вучобу на факультэце журналістыкі Львоўскага ваенна-палітычнага вучылішча СА і ВМФ. А ў 1963 г. быў там на падрыхтоўцы да здачы экзаменаў. Наўпроць вучылішча прыгажэў Стрыйскі парк, а чуць збоку ад яго віднеўскі своеасаблівы помнік, які называлі курсанты Вярбой Тараса Шаўчэнкі. Натхнённы ім, я напісаў верш, дзе ёсць такія радкі:

*А дазнаўся, Кабзару, па свеце
Крона Вашага Дрэва плыве.
І ў галінкі - ўрастае Бяссмерце,
І ў карэньчыках – Памяць жыве.*

«Агонь у жмені» (здымак з сеціва)

З Шаўчэнкам каля вярбы* ў Львове

У асеннім захмараным храме
Чуюць лебедзі крык жураўлёў.
Са сваімі я сёння сябрамі
Да маленькай вярбы
Падышоў.

Ткуцца думкі ў паважным маўчанні.
Чую ў надпісе слоў глыбіню.
Хто б спытаў: "Верыць можна ў адчаі?"
І я ў шчырасці
Не зманю.

Вы знайшлі й беларускую вёску,
Мой парог недзіцячага сну.
Вы – як ветразь паводкавых вёснаў -
Сталі сілай
Вяслу.

Па-над рэчкай з пранізлівым ветрам
Праплылі сотню раз жураўлі...
Я не верыў у здольнасці вербаў
Дзеля шчасця
Хадзіць па зямлі.

А дазнаўся, Кабзару: па свеце
Крона Вашага Дрэва плыве.
...І ў галінкі – ўрастае бяссмерце,
І ў карэньчыках -
Памяць жыве.

С. Панізнік, 1963

**У Стрыйскім парку Львова галінка Шаўчэнкаўскай вярбы была пасаджана ў 1961г. на адзнаку стагоддзя з дня пахаваньня пісьменніка, мастака, грамадскага дзеяча Тараса Рыгоравіча Шаўчэнкі (9.3.1814 – 10.3.1861)*

Песня Украіне

Калісьці паміж двух шнуроў пшаніцы
спынілі двое на мяжы плугі.
І з іх адзін назваўся украінцам,
і беларусам вызнаўся другі.

Абое селі і на родных мовах
паміж сабой гамонку павялі.
І стала іх ратайская размова
найпершай дыпламатыяй зямлі.

Сусед суседу верыў і ахвоча
не раз дапамагаў у жорсткі век.
Аб Украіне

марыць Багдановіч,
на Беларусі Камяняр жыве.

Тут Сеч бунтарнай еднасцю апаліць
і ўскалыхне, як вольны вецер плёс.
Здаецца, лёс трывожнага Купалы
згадаў Тараса неспакойны лёс.

Я сінявокім краем ганаруся,
куды б вандроўны вецер ні паслаў.
Не жыў бы ў сэрцы сум па Беларусі --
я Украіну б роднаю назваў. *Сяргей Панізнік, 18.01.1966*

Сяргей Панізнік. Сакавік 2024 года

Siarhei Paniznyk **And immortality grows in the branches, and memory lives in the roots!** *(to the 210th anniversary of the birth of Taras Shevchenko)*
(webzine “Kultura.Natsyja”, issue 33, April 2024, 22-26, www.sakavik.net)

C. Paniznyk gives his notes and poems dedicated to Ukraine on the occasion of the 210th anniversary of the birth of the great Ukrainian poet and national figure, T.R. Shevchenko.

Сергей Панизьник: И бессмертие вырастает в деревья, и память живёт в корнях! *«К 210-летию со дня рождения Тараса Григорьевича Шевченко»*
(взб-журнал «Культура. Нація», № 33, апрель 2024, 22-26, www.sakavik.net)

C. Панизьник дарит свои заметки и стихи, посвященные Украине, к 210-летию со дня рождения великого украинского поэта и национального деятеля Т.Г.Шевченко.